

Nr 267.

Av herr **Andersson** i Dunker, om höjning av flitpengarna för patienter vid sinnessjukhusen m. m.

I årets statsverksproposition under femte huvudtiteln redogöres på sid. 167 och följande för anslagsäskandena till de statliga sjukvårdsanstalterna. Det är ett flertal frågor rörande ökning av personal, förbättring av byggnader och utrustning m. m. som här upptagits till behandling och som påkalla riksdagens uppmärksamhet. Under rubriken *Statens sinnessjukhus: Omkostnader* äskar medicinalstyrelsen anslag bl. a. till patienternas *sysselsättning och förströelse* med 630 000 kr., vilket av departementschefen nedprutas till 625 000 kronor. På sid. 184 och 185 i propositionen lämnas en redogörelse för dessa medels användning. Härav framgår bl. a. att vid sinnessjukhusen varje dag utföras cirka 10 000 dagsverken, för vilka ersättning utgår i form av flitpengar, vanligen 10 öre per dag och undantagsvis högst 40 öre per dag. Styrelsen framhåller, att de nu utgående flitpengarna vore så obetydliga, att de icke i tillräcklig grad stimulerade arbetslusten, och föreslår en höjning av flitpengarna med 10 öre per dag.

Man måste enligt min mening ge medicinalstyrelsen fullkomligt rätt i att så obetydliga flitpengar icke stimulera arbetslusten. Bland dem som äro intagna som patienter på sinnessjukhusen finnes ett inte ringa antal relativt unga och kroppsligen friska och starka människor, som säkerligen skulle kunna utföra ett ganska betydande och värdefullt arbete, om lämplig stimulans erhöles härför. En flerdubbling av de nu utgående flitpengarna torde härvidlag vara det säkraste och verksammaste medlet att vinna önskat resultat. Den av medicinalstyrelsen föreslagna ökningen med 10 öre pr dag synes dock vara alltför obetydlig för att något större intresse för arbetet skall uppnås. För de duktigaste och kunnigaste borde man kunna tänka sig flitpengar som uppginge till ett par kronor per dag, i stället för nuvarande högst 40 öre per dag, och sedan lägre belopp för övriga allt efter villighet och förmåga att deltaga i arbetet.

En sådan ökning av flitpengarna vid sinnessjukhusen skulle erfordra en ganska kraftig höjning av anslaget, men *hur* stor är dock svårt att beräkna. En tredubbling av det belopp som medicinalstyrelsen begär torde dock vara erforderligt, och anslaget skulle då komma att stanna vid omkring 2 miljoner kronor, eller i medeltal ca 60 öre per dagsverke. Det kan ju synas anmärkningsvärt, att man föreslår en så kraftig höjning av ifråga-

varande anslag, men det är mycket antagligt att en sådan höjning i själva verket skulle bli en god affär för statskassan genom den förbättrade arbets-effekt, som med säkerhet skulle uppnås.

Genom att bereda patienterna på sinnessjukhusen större möjlighet att genom arbete förvärva en egen om ock ringa inkomst skulle dessa kunna skaffa sig den extra förplägnad, tobak eller någon personlig tillhörighet, som de önska sig. Därigenom skulle också tillvaron göras en smula ljusare för dessa våra mest olyckliga och mest utblottade medmänniskor. En del skulle också ha möjlighet att spara en slant till stöd och hjälp den dag de eventuellt skrivs ut från sjukhuset. Det skulle också kunna befria personalen från det visserligen självpåtagna men ändå i stor utsträckning förekommande moraliska tvånget att av egna, knappa löner bisträcka medellösa patienter med ingalunda obetydliga belopp.

Föredragande departementschefen framhåller, att flitpenningssystemet är föremål för omprövning inom statens sjukhusutredning. Detta förhållande synes dock icke böra hindra, att en så välbehövlig förbättring för patienterna på sinnessjukhusen, som här föreslagits, snarast möjligt kommer till stånd.

Med stöd av vad som här anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta dels anhålla, att Kungl. Maj:t utfärdar sådana ändrade bestämmelser beträffande flitpengarna vid sinnessjukhusen att dessa kunna uppgå till högst 2 kronor per dag, dels ock, att anslaget till patienternas *sysselsättning och förströelse* för nästa budgetår höjes till 2 miljoner kronor.

Stockholm den 23 januari 1947.

Harald Andersson
i Dunker.
